

Välkommen till sandmarkerna i ÄNGELHOLMS STRANDSKOG

Vita stränder, böljande sanddyner, tallskog och strövstigar i alla riktningar. Till Ängelholms strandskog kommer många för att njuta av naturen året runt. Här trivs också en mångfald av sällsynta växter och djur. Så sakta ner på tempot och håll öron och ögon öppna! Kanske upptäcker du någon av sandmarkens alla spännande invånare.

Strandskogens historia

SANDRIKE

Ängelholmstraktens sandiga jordar bildades i slutet av istiden. Vattnet från den smältande isen fyllde på havet som steg långt upp över dagens nivå. Hela Skåne täcktes under en period av vatten. På botten av havet samlades enorma mängder fin sand. När landet, befriad från den enorma isens tyngd, steg ur havet blottades de sandiga jordarna. Vindar från havet drev ihop sanden till väldiga dyner närmast kusten, men längre inåt land började sanden så småningom att bindas av örter, buskar och träd.

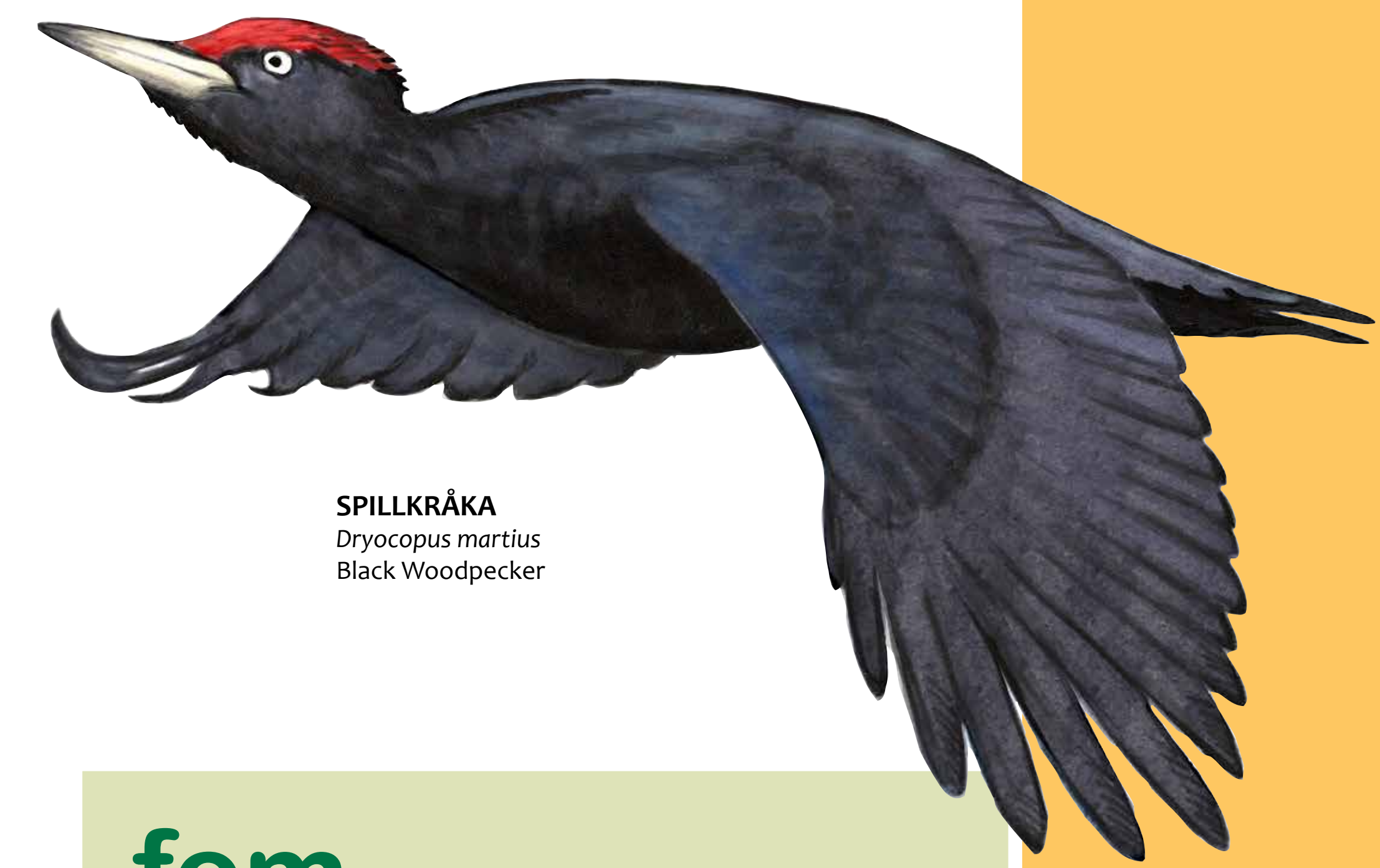
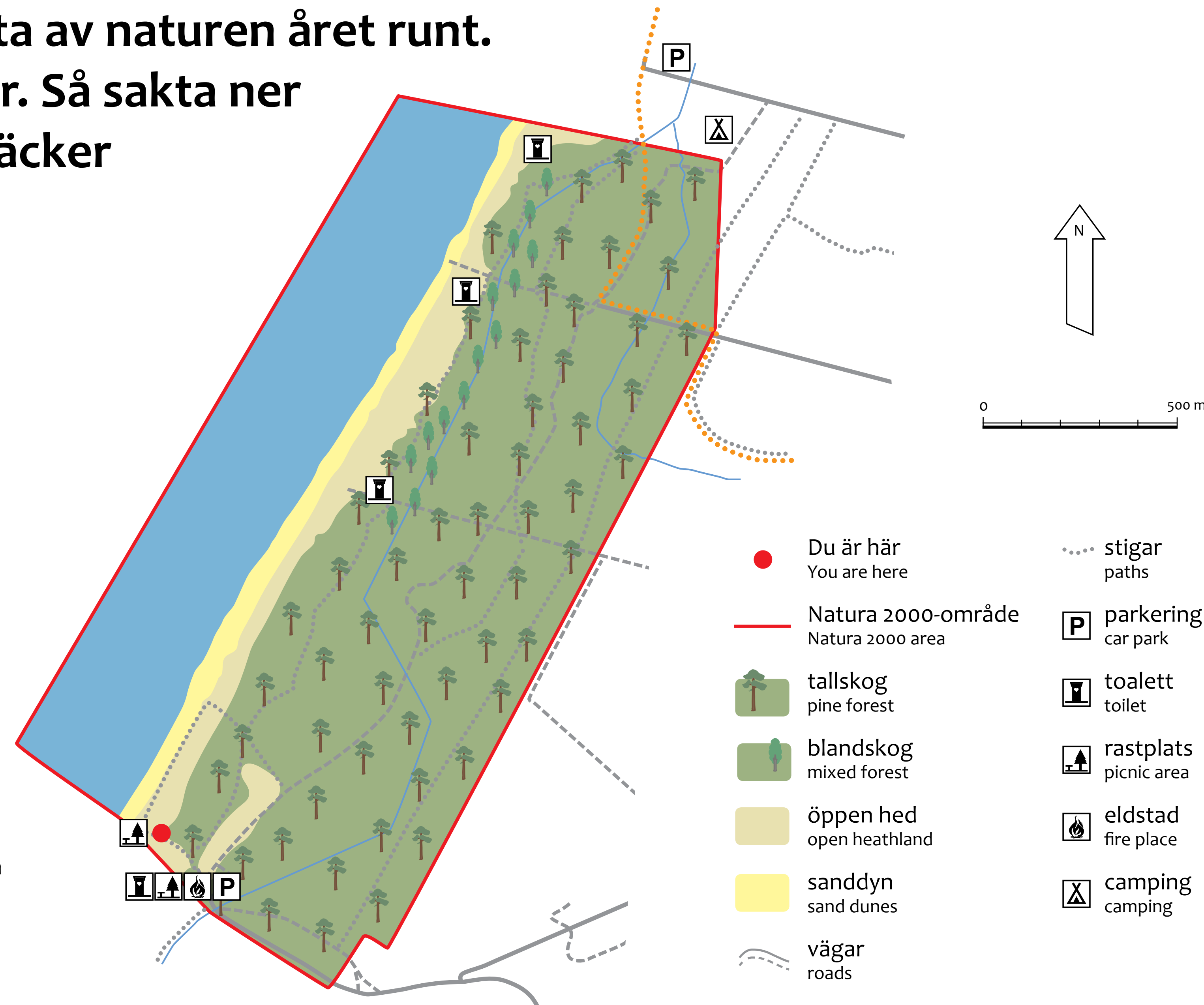
FRÅN LÖVSKOG TILL DYNLANDSKAP

Efterhand bildades lövskogar med ek, bok och alm. Mellan Ängelholm och havet växte frodiga ädellövskogar ända fram till 1500-talet. Men när Linné besökte staden 1749 möttes han av ett helt annat landskap: "Sandfält av flygsand hade lagt sig på alla sidor om

staden och lastat sig bredvid kyrkan samt inuti själva staden..." Orsaken till sandflykten var trädffällning, torvtäkt och för många betesdjur.

SVERIGES FÖRSTA NATURVÅRDSPROJEKT

Engelsandade vägar och åkrar var ett stort problem för kustbefolkningen och på 1700-talet började man ta krafttag för att stoppa den flygande sanden. Med hjälp av gärdesgårdar, som bönderna byggde av ris och kappår, tvingade man sanden att bilda långsträckta vallar parallellt med kusten. På vallarna planterades strandråg, sandrör och skog. Skogsplanteringarna tog fart på 1800-talet, men Strandskogens äldsta tallar planterades redan på Linnés tid. De långa, höga sandvallarna syns än idag och vittnar om skyddsarbetet som påbörjades här i Strandskogen för över 250 år sedan. Projektet har kommit att kallas för "Sveriges första naturvårdsprojekt".

SPILLKRÅKA
Dryocopus martius
Black Woodpecker

fem SAKER DU INTE FÅR MISSA

SKATTJAKT PÅ STRANDEN

Skal av hjärtmusslor och annat spännande går nästan alltid att hitta på stranden. På norra delen av stranden finns också vrakdelarna från ett gammalt skepp. Vraket är nästan helt täckt av sand och kan vara svårt att hitta – men gör ett försök!

BESTIG ETT SANDBERG

Klättra, hoppa, spring eller gräv. Värm dig i en solvarm sandgrop. Rör om i sanden – det är bara bra för alla djur och växter som behöver bar sand för att trivas.

KONSERT I FÖRSOMMARKVÄLL

Nattskärnan är en säregen fågel som trivs i den glesa tallskogen. Att lyssna till nattskärrens konsert en stilla sommarkväll kan bli ett minne för livet.

HÖG ARTRIKEDOM PÅ LÅG NIVÅ

I den öppna sanden finns det liv. Ägna en stund en solig sommar dag åt att titta riktigt nära. Kanske ser du bin gräva bon i sanden eller den snabba skalbaggen sandjägare på jakt.

TALLSKOGSVANDRING

Tallskogen ger lä för havsvindarna under blåsiga dagar. I skogen, som genomkorsas av stigar, finns gott om bär och svamp.

MINDRE BLÅVINGE
Cupido minimus
Small Blue

DYINSTINKSVAMP
Phallus haerifolii
Dune Stinkhorn

GULMÅRA
Gallium verum
Lady's Bedstraw

Lyssna på nattskärna

Läs in QR-koden med din mobiltelefon och lyssna på nattskärrens sång. Foto av fågeln finns här intill.

NATTSKÄRRA
Nightjar

Scan the QR code with your mobile phone and listen to the songs of the nightjar. The bird is pictured to the right of the sign.

NATTSKÄRRA
Caprimulgus europaeus
Nightjar

Sandens myllrande mångfald

Strandskogen är ett paradys för sandälskande växter och djur. På gräshedarna innanför sanddynerna serverar blommorna pollen och nektar åt bin och fjärilar. I den varma sanden gräver insekter sina bon. Sandmiljöerna är också värdefulla för såväl fågel som fisk.

STRANDVIALEN har blommor i rosa och violett. Den växer på stränder och i dyner och är en särskilt viktig födokälla för flera arter av humlor och bin.

STRANDVIAL
Lathyrus japonicus
Sea Pea

BORSTTÄTEL är ett litet tuvigt gräs som sticker upp likt små rakborstar ur sanden. Den är en av pionjärerna på nyöppnade sandfläckar.

DYNSTINKSVAMPEN är en ovanlig och säregen svamp som sprider en kvalmig lukt. Stanken lockar till sig hungriga flugor som hjälper till att sprida dynstinksvampens sporer.

MINDRE BLÅVINGE är vår minsta blåvinge. Den är brunaktig på ovasidan av vingarna och ljusgrå på undersidan. Växten getväppling är både hem och föda åt den mindre blåvingens larver.

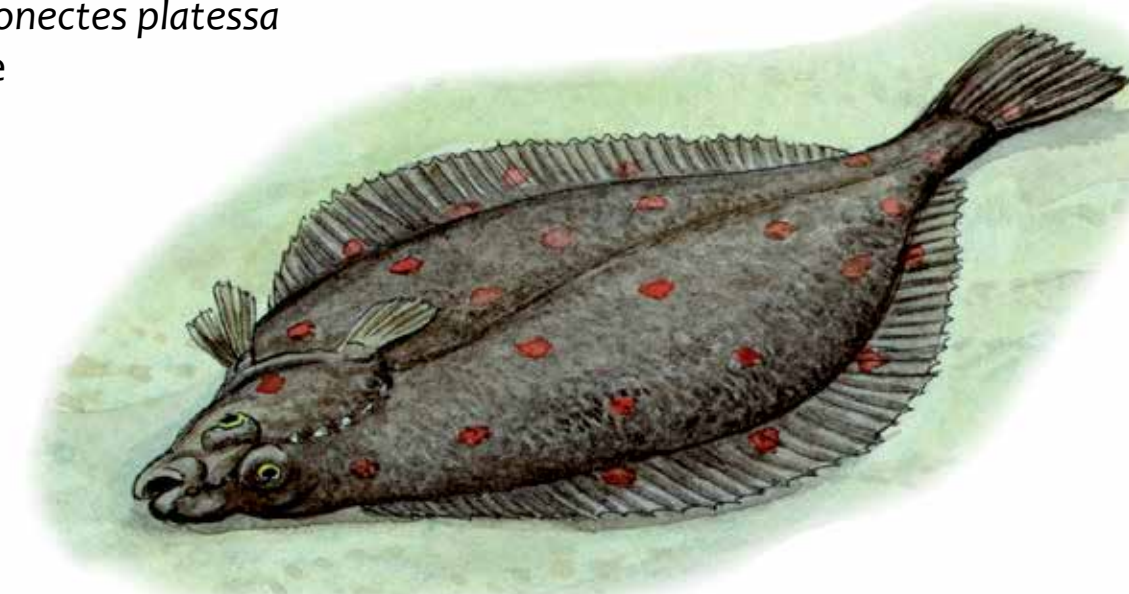
SPILLKRÅKAN är vår största hackspett, stor som en kråka. Den är helsvart med häftigt röd frisy. Du kan se den flyga mellan träden, höra den trumma långt bort i skogen eller ropa högt: "kry kry kry...".

SMÅTÄRNANS bo är en liten grop i sanden där den lägger sina tre små ägg. I Skåne finns bara cirka hundra häckande par kvar eftersom den ofta blir störd när den ligger på ägg.

NATTSKÄRRANS latinska namn "Caprimulgus" betyder getmjölkare. I försommarnatten sjunger den i timtal med ett entonigt surrande läte. Den säregna sången och att man sällan ser den på dagen har bildat myten om att nattskärnan tjuvmjölkar kreatur. Nattskärnan är Ängelholms egen kommunfågel.

RÖDSPÄTTA. Ängelholmsbuktens sandiga bottnar är utmärkta för plattfiskars yngel. Både rödspätta och skrubba trivs här.

RÖDSPÄTTA
Pleuronectes platessa
Plaice

Småkrypssliv

DE BLOMMANDE HEDARNA sjuder av liv under varma och soliga dagar. Surrande bin och brummande humlor flyger från blomma till blomma i jakt på pollen och nektar. Fjärilar i allsköns färger fladdrar i vinden. En långbent sandjägare kilar fram över solvarm sand.

NÄR DE IGENVÄXTA MARKERNA innanför sanddynerna öppnades upp tog det inte lång tid innan sandlevande bin och steklar kom tillbaka. Havstapetsrarbi, hedsidenbi och randbyxbi är några sällsyntheter som hittats i området efter restaureringarna. Tidigare levde det hotade havsmurarbiet också här. Havsmurarbiet gräver sitt bo i sanden och samlar mat från käringtandens pollenrika blommor. Förhoppningsvis återvänder så småningom även havsmurarbiet till Strandskogens blommande sandhed.

VÄRSIDENBI
Colletes cucularius

Värsidenbiet är ett 12-14 mm stort bi som bygger bo i sandig jord. Det övervintrar som puppa nere i marken. Redan i april kryper de nykläckta bina fram och ger sig ut på jakt efter mat. Värsidenbiets favoritmat är pollen från sälg.

Rör om i sanden!

TALLSKOGEN SKYDDAR sanden från att driva iväg i mot land och idag är sandflykten inte längre något hot. Problemet är istället det det omvända. Sanddynerna växer igen och livsmiljöerna för växter och djur som är beroende av öppen sand håller på att försvinna. En av de arter som fått svårt att hitta ett lämpligt hem är fältpiplärkan. Fram till mitten av 1990-talet häckade den här i området och på många andra platser längs Skånes kust, men sedan dess har den minskat kraftigt. Numera häckar den bara på ett fåtal platser i östra och sydöstra Skåne.

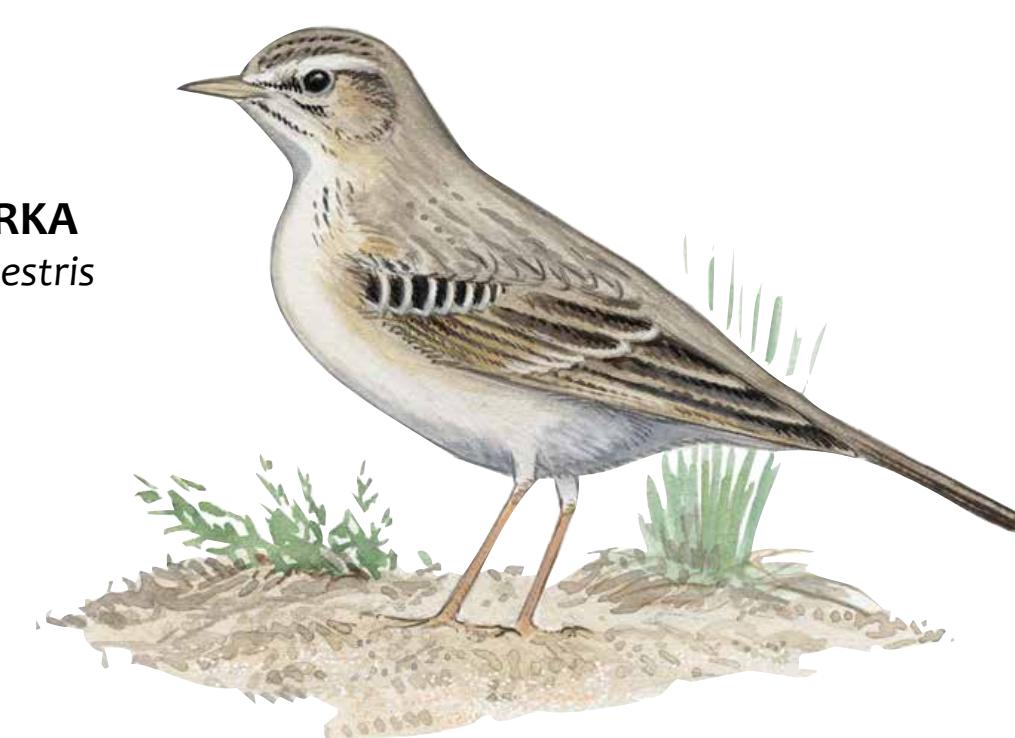
MYCKET HAR GJORTS på senare tid för att öppna upp Strandskogens igenväxta sandmiljöer. Innanför dynerna har vresrosor och bergtall röjts bort. I skogen har bergtall, svarttall och andra främmande arter ryckts upp så att solens värmande strålar återigen når ner till sanden i nyskapade bryn och gläntor.

🇬🇧 Welcome to Ängelholms strandskog!

White beaches, billowing sand dunes, pine forest and walking trails in all directions. Many people come to Ängelholms strandskog to enjoy the countryside all year round. The sandy soils are also a haven for sand-loving plants and animals. The flowering grass heaths inside the sand dunes offer pollen and nectar for bees and butterflies. Insects dig their nests in the warm sand. Sandy habitats are also valuable for both birds and fish. In the 18th century, drifting sand due to tree cutting, peat extraction and over-grazing became a problem along the Halland coast. To stop the sand drift, fences were erected along the shore. Along these, the sand formed long in long banks, still visible today. The banks were planted with grass and pine trees. Tree planting in this area gained impetus in the 19th century, but the oldest pines were planted already in 18th century. The pine forest stops the sand from drifting inland, and sand

FÖRR FANNS SKYLTLAR i området om förbud mot att klättra i dynerna. Nu har skyltarna gjorts om eftersom hopp och spring kan skapa just den mosaik av växtlighet och öppen sand som många djur och växter trivs i. Men fortfarande ska man undvika att påverka dynerna i områden där bebyggelsen ligger nära stranden. Här fungerar de som skydd mot vågor och översvämningar.

FÄLTPIPLÄRKA
Anthus campestris
Tawny Pipit

drift is no longer a threat today. Instead, the problem is the reverse. The sand dunes are becoming over-grown, and the habitats for plants and animals dependent on open sand are disappearing. Much has been done lately to open up Ängelholms strandskog's encroached habitats. Inside the dunes, Japanese rose and mountain pine have been cleared away. In the forest, mountain pine, Austrian pine and other non-native species have been uprooted to yet again allow the warming rays of sun to reach the sand in newly created fringes and glades.

There is a lot to see and do in Ängelholms strandskog. Go beach combing or climb a sand mountain! You can also listen to a nightjar concert on a still summer evening. Or spend time on a hot, sunny day to look a little closer. Perhaps you'll see bees digging nests in the sand, or the fast tiger beetles going hunting. On windy days, the pine forest offers protection from the sea breeze.

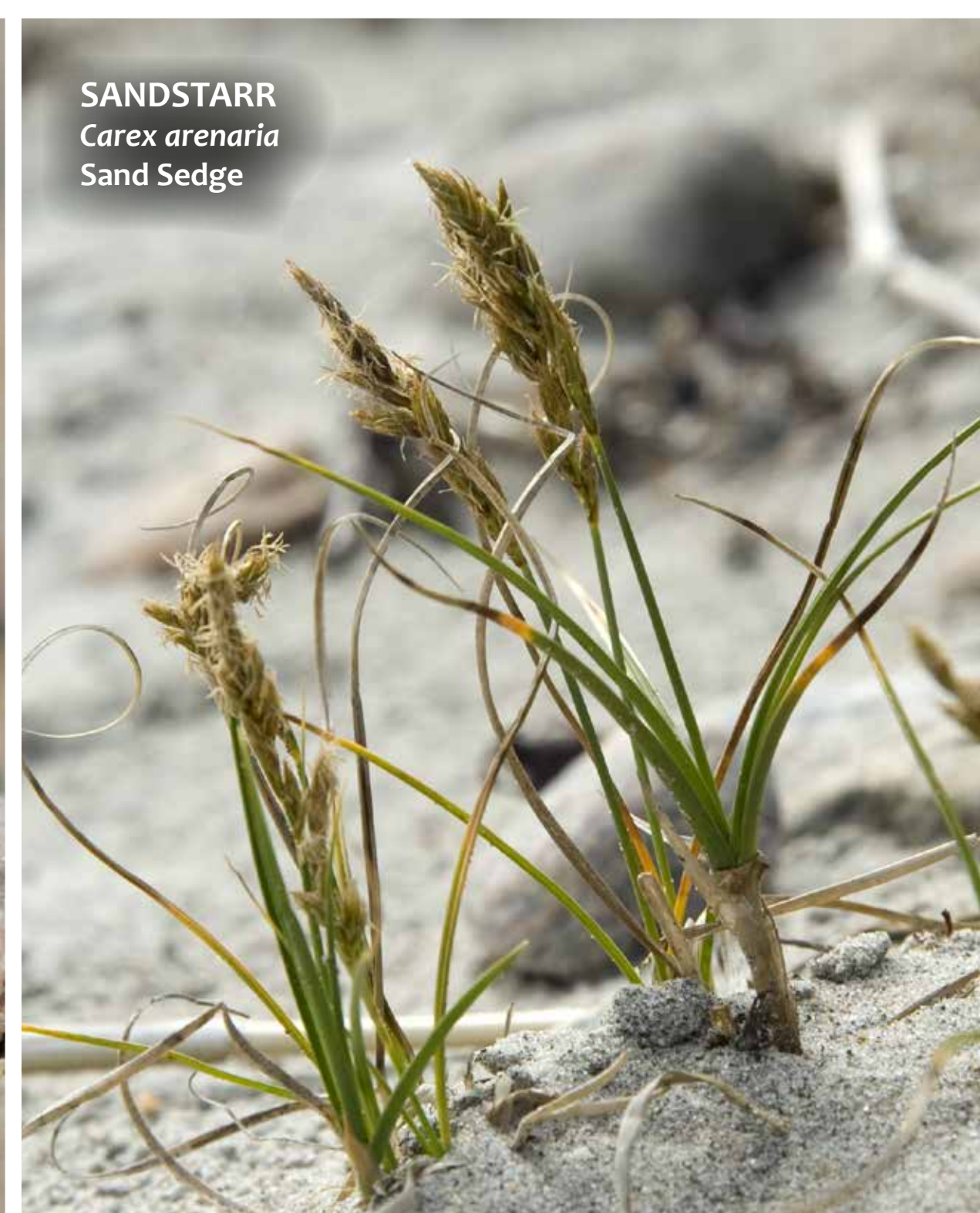
SMÅTÄRNA
Sterna albifrons
Little Tern

BORSTTÄTEL
Corynephorus canescens
Grey Hair Grass

BRUN SANDJÄGARE
Cicindela hybrida
Northern Dune Tiger Beetle

SANDSTARR
Carex arenaria
Sand Sedge

ÄNGSCITRONBI
Vespa velutina
Japanese Wasp

SandLife

Ett projekt med syfte att restaurera sandmarker
www.sandlife.se

